

Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur

856. MEDDELELSE

Udgivet af
Statens
Planteavlsvudvalg

70. ÅRGANG 12. DECEMBER 1968

Forsøg med middeltidlige kartoffelsorter 1964-67

Forsøgene er gennemført på sandjord ved Jydevad, Lundgaard, Studsgaard og Tylstrup og på lerjord ved Lyngby. Læggematerialet er fremavlet og opbevaret ved Tylstrup, hvorfra det er udsendt til forsøgsstederne sorteret i størrelsen 30-50 mm. Knoldene blev let forspirede inden lægningen, og der er gødet, radrenset og hyppet som i alm. praksis. I de fleste forsøg er der hvert år sprøjtet 2-3 gange mod skimmel.

I tabel 1 ses de gennemsnitlige knoldudbytter. Foruden målesorten Bintje har 2 hollandske sorter, Sientje og Patrones, deltaget i 4 års forsøg, og knoldudbyttet af disse har ligget henholdsvis 4 og 8 pct. højere end udbyttet af Bintje. Begge har haft et lidt lavere tørstofindhold end målesorten,

medens knoldstørrelsen har været næsten ens for de 3 sorter.

I 1966-67 har desuden sorten 56-FF-12 fra Vandel forædlingsstation samt den hollandske sort Amex deltaget i forsøgene. Begge sorter har givet et noget lavere knoldudbytte end Bintje, henholdsvis 12 og 18 pct. mindre. Tørstofindholdet er ca. 2 pct. lavere i Vandel-sorten og ca. 2 pct. højere i Amex end tørstofindholdet i Bintje.

Knoldstørrelsen er næsten ens for Bintje og 56-FF-12, mens Amex har de største knolde. 56-FF-12 er ca. en uge tidligere moden end Bintje, medens Amex er af samme tidlighed som Bintje, og sorterne Sientje og Patrones 1 à 2 uger sildigere end Bintje.

Tabel 1. Knoldudbytte m.v.

	Knolde		Tørstof pct.	Vægt pct. knolde			Knold- vægt g	Tidlig- hed ¹⁾
	hkg	fht.		over 50 mm	30-50 mm	under 30 mm		
1964-67, 20 forsøg								
Bintje.....	438	100	22,2	47	51	2	76	5,5
Sientje.....	454	104	21,6	43	54	3	82	6,0
Patrones.....	472	108	21,9	49	49	2	76	6,6
LSD, 95 pct.....	17							
1966-67, 10 forsøg								
Bintje.....	471	100	22,3	49	49	2	78	5,8
Vandel 56-FF-12....	415	88	20,4	52	45	3	79	5,1
Amex.....	387	82	24,1	65	34	1	89	5,9
LSD, 95 pct.....	28							

1. 1-10, 1 = tidligst.

Sygdomme, holdbarhed og spiringstilbøjelighed

Det fremgår af tabel 2, at alle de prøvede sorter er mere modstandsdygtige overfor angreb af kartoffelskimmel på toppen end målesorten Bintje. Derimod har optælling af knolde angrebet af skimmel i disse forsøg ikke kunnet afsløre større forskel i angrebsgrad.

ret lidt mere under opbevaringen end de øvrige sorter.

Bortset fra målesorten er alle sorterne brokresistente, og sorten Amex er resistent overfor kartoffelnematodrace A, den eneste race, der indtil nu er fundet her i landet.

Sorten Sientje har i forsøgsperioden vist sig meget følsom overfor magnesiummangel.

Tabel 2. Modtagelighed for sygdomme m.v.

	Kar. for	Smitteforsøg		skim-	Pct. knolde fri for			Efter opbevaring		
	skimmel	pct. pl.	anгр. af		mel	rodfilt-	ring-	plet-	pct. sunde	kar. for
	på	blad-	rynke-		skurv ²⁾	svamp	rust	knolde	spiring ³⁾	
1964-67	top ¹⁾	rullesyge	syge							
Bintje	5,0	26	72	97	79	21	98	99	96	0,5
Sientje	3,6	32	45	98	84	24	98	99	98	1,5
Patrones	1,5	44	20	99	92	28	98	99	98	0,4
1966-67										
Bintje	4,6	37	87	96	77	26	96	100	96	0,7
V. 56-FF-12	4,3	50	44	96	78	23	96	99	97	1,6
Amex	2,2	12	89	97	85	39	95	93	97	0,9

1. 0 = ikke anгр. 10 = stærkt anгр. 2. Kar. 0+1+2 i SPF's skala («exportegnet»).
3. 0 = uspirede, 4 = 2 cm lange spirer.

Sideløbende med udbytteforsøgene har der ved Statens plantepatologiske Forsøg i Lyngby været udlagt smitteforsøg til undersøgelse af de enkelte sorters modtagelighed for insektbårne viraer. I disse forsøg varierede angrebsgraden temmelig stærkt fra år til år, afhængig af bladlusepopulationens tæthed i de enkelte år, men det ser dog ud til, at sorterne Bintje og især Amex angribes mindre af bladrullesyge end de øvrige sorter. Derimod viser smitteforsøgene, at disse 2 sorter angribes stærkt af rynkesyge, medens Patrones angribes mindst.

Også når det gælder skurvangreb på knoldene synes Bintje at være mindst modstandsdygtig. Patrones og især Amex ser ud til at være mest modstandsdygtig overfor rodfiltsvampens knoldangreb (sclerotiebelægning), hvorimod Amex har haft lidt mere angreb af rust indvendig i knoldene end de øvrige sorter.

Holdbarheden har været god og næsten ens for sorterne under de anvendte forsøgsbetingelser. Sientje og Vandel 56-FF-12 har i disse forsøg spi-

Spisekvalitet

Fra alle forsøgssteder er der hvert år indsendt prøver til Statens Husholdningsråd til bedømmelse af de enkelte sorters køkkentekniske og ernæringsmæssige værdi.

Et uddrag af resultaterne af disse ret omfattende bedømmelser er vist i tabel 3.

Målesorten Bintje har lidt større tilbøjelighed til udkogning end de øvrige sorter, men er ellers karakteriseret som den bedste i de fleste henseender.

Sientje mørkfarves ret stærkt efter kogning og får en lav karakter for helhedsindtryk, hvorfor den sammen med Vandel 56-FF-12, der udviser de samme svagheder, bedømmes som mindre velegnet som spisekartoffel.

Patrones kommer i smag, helhedsindtryk og C-vitaminindhold ikke helt på højde med Bintje, som den ellers ligner i mange henseender.

Amex vurderes som lidt ringere end Patrones, særligt hvad helhedsindtryk og mørkfarvning angår.

Tabel 3. Spisekvalitet

	Udkogning 10 = mest	Smag 10 = bedst	Mørk- farvning		C-vitaminindhold mg ascorbinsyre pr. 100 g	
			10 = mest	10 = bedst	efterår	forår
1964-67						
Bintje.....	1,2	7,6	3,2	6,9	15,0	8,5
Sientje.....	0,9	6,5	4,5	3,8	11,1	6,5
Patrones.....	0,5	7,0	3,4	6,3	12,6	6,9
1966-67						
Bintje.....	1,0	7,7	3,0	7,2	15,4	8,9
Vandel 56-FF-12.....	0,3	6,7	4,3	4,8	11,6	7,0
Amex.....	0,9	7,1	4,1	4,7	10,2	6,4

Bintje bedømmes således som sædvanlig som den bedste spisekartoffel, Patrones og især Amex som ringere, medens Sientje og Vandel 56-FF-12 er karakteriseret som de ringeste.

Kort beskrivelse af sorterne

Bintje (K. L. de Vries, Holland). Afstamning: Munstersen × Fransén. Middelstore, ovale, glatte knolde med flade øjne. Kødfarve gul. Hvide blomster, men oftest sparsom blomstring. Er modtagelig for kartoffelbrok.

Sientje (P. Sneuw, Holland). Afstamning: Gloria × Matador. Middelstore, langovale knolde med flade øjne. Lysegul kødfarve. Hvide blomster, der dog er sparsomme. Brokimmun. Godkendt til optagelse på sortliste over dyrkningsværdige planter, (jvf. lov nr. 206 af 16/6-1962).

Patrones (van Haeringen, Holland). Afstamning: (Bintje × Record) × (Black 885 × Alpha). Ovale knolde med lidt dybe øjne. Kødet er lysegult. Lys-violette blomster. Brokimmun.

Vandel 56-FF-12 (Landbrugets Kartoffelfond, Vandel). Afstamning: Bintje × Dr. McIntosh. Ovale knolde med ret flade øjne. Lysegult kød. Blomsterne hvide. Brokimmun. Er ikke i handelen.

Amex, AM 56-629 (R. J. Mansholt, Holland). Afstamning: (44.1004.5 × M 13.4). Ret store, ovale, lidt flade knolde med flade øjne og gult kød. Hvide blomster. Brokimmun. Resistent overfor *Heterodera rostochiensis* race A, (kartoffelnematode). Anmeldt til plantenyhedsbeskyttelse (jvf. lov nr. 205 af 16/6-1962).

Bilag. Middeltidlige kartoffelsorter 1964-67, fht. for knoldudbytte

1964-67, 20 forsøg	Jynde vad	Lundgaard	Lyngby	Studsgaard	Tylstrup	1964	1965	1966	1967
Bintje, hkg/ha = 100....	417	375	432	431	538	402	409	525	417
Sientje.....	110	92	101	108	106	111	103	101	101
Patrones.....	114	97	103	113	110	114	110	106	103
1966-67, 10 forsøg									
Bintje, hkg/ha = 100	410	420	498	459	568	—	—	525	417
Vandel 56-FF-12.....	81	80	91	89	94	—	—	92	83
Amex.....	82	67	80	85	93	—	—	80	85

Statens forsøgsstation,
Tylstrup

Abonnement på meddelelser fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur kan bestilles ved indsendelse af abonnementsbeløbet til bladets ekspedition, Statens Planteavlskontor, Rolighedsvej 26, 1958 København V, postgiro 2299, tlf. (01) 350614. Abonnementsprisen er for 1968 8,80 kr. årlig, incl. moms. Adresseændring bedes meddelt bladets ekspedition

Trykt i 22.000 eksemplarer.